

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська Політехніка»
Навчально-науковий інститут державного управління
Навчально-науковий інститут гуманітарних і соціальних наук
Інформаційний центр Європейського Союзу в м. Дніпро

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
XXIII Всеукраїнської регіональної науково-практичної конференції
(14 травня 2026 р., м. Дніпро)

м. Дніпро
НТУ «Дніпровська Політехніка»
2026

УДК 061.1ЄС:327(477:4):351:355.02

А 43

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту державного управління НТУ «Дніпровська Політехніка» (протокол № 16 від 28.05.2026 р.).

Редакційна колегія:

*О. М. Рудік (голов.ред.), к.політ.н., доц., Є. І. Бородін, д.і.н., проф.,
І. А. Чикаренко, д.держ.упр., проф., Т. В. Маматова, д.держ.упр., проф.,
Г. Л. Первий, к.і.н., доц., А. Ю. Кравець, д.політ.н., доц., О. А. Ліснянський (відп. секретар).*

А 43 Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали ХХІІІ Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. 14 травня 2026 р., м. Дніпро / за заг. ред. О. М. Рудіка. Дніпро: НТУ ДП, 2026. 178 с.

Проект «Інтеграційний трикутник ЄС – Україна – НАТО в контексті трансатлантичної безпеки» у межах напрямку Жан МОНЕ Модуль (101238769 – EUTRISEC, Програма ЄС Еразмус+).

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури (ЕАСЕА). Ні Європейський Союз, ні ЕАСЕА не можуть нести відповідальність за них.

Уміщені матеріали доповідей учасників щорічної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» щодо історії, інституційного устрою, політики та механізмів врядування ЄС; сучасного стану і перспектив розвитку відносин Україна – ЄС у контексті реалізації Угоди про асоціацію та набуття статусу країни-кандидата; трансформації системи публічного управління і публічної служби відповідно до європейських стандартів; трансатлантичного безпекового виміру інтеграції в рамках інтеграційного трикутника ЄС – Україна – НАТО; утвердження європейського цивілізаційного вибору України, а також впровадження в Україні досвіду ЄС у сфері безбар'єрності публічної служби в системі європейського врядування.

Розраховано на фахівців публічного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, а також буде корисним для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

РУДІК Олександр. Презентація проекту «Інтеграційний трикутник ЄС – Україна – НАТО в контексті трансатлантичної безпеки»	6
БОРОДІН Євгеній. Запровадження концепту безбар'єрності в державну молодіжну політику в Україні: євроінтеграційний аспект	9
ЧИКАРЕНКО Ірина, МАМАТОВА Тетяна. Регіональна стратегія смартспеціалізації (S3): особливості розроблення на основі рекомендацій Європейської Комісії	11
КУЛИК Тетяна. Концепція стримування та оборони євро-атлантичного простору НАТО	13
ГОНЧАРУК Наталія. Модернізація публічної служби в країнах ЄС: досвід для України	17
ДВУРЕЧЕНСЬКА Олександра. Публічна дипломатія України в умовах євроінтеграції: стратегічні пріоритети та інструменти реалізації	19
ГУРЖІЙ Олександр. Стратегічний розвиток ІТ-сектору як складова регіональної стратегії смартспеціалізації: європейський вимір	21
РУДІК Олександр. Вступ України до ЄС: від політики розширення до політики посилення Союзу	23

СЕКЦІЯ 1

Європейський Союз історія, інститути, політика, управління

ВАЩИНСЬКИЙ Едуард. Антикорупційна політика держав-членів ЄС крізь призму Звіту Європейської Комісії про верховенство права	28
ВОРОТІЛОВА Ірина. Феномен фантомних просторів у трансформації безпекової архітектури Скандинавського регіону	32
ГОНЧАРЕНКО Анатолій. Енергетична політика ЄС щодо Вірменії на початку ХХІ ст.	34
ІХНО Анастасія. Епоха політичного адреналіну: прагматизм та енергія як нова норма лідерства в ЄС	36
КОСОНОГОВ Денис. Європейський досвід подолання проблем та ризиків інформаційного забезпечення управлінських рішень	37
ЛЕТУНОВ Борис. Європеїзація антикорупційної політики: кейс Чорногорії	39
ОЛІНСЬКИЙ Богдан. Причини та наслідки Брекзиту крізь призму сучасного євроскептицизму	43
РУДІК Надія. Стратегія ЄС щодо розбудови єдиного ринку: найкритичніші перешкоди, що стримують торгівлю та інвестиції	45
САЛІХОВА Олена. Скринінг прямих іноземних інвестицій як елемент системи економічної безпеки	49
ЦУРКАНОВА Ірина. Політика розширення ЄС: нові підходи в умовах геополітичної нестабільності	51
ШУМЛЯЄВА Ірина. Соціальні принципи як основа формування європейської соціальної політики ЄС	53

СЕКЦІЯ 2

Відносини Україна – ЄС в контексті Угоди про асоціацію

БОЙКО Олена, ЧЕРНЕНКО Світлана. Рекомендації щодо вибору інструментів підтримки розвитку кластерів для забезпечення резильєнтного розвитку економіки	56
ЗАДОЯ В'ячеслав, КОРОЛЬОВ Денис, ЮРЧИК Олександр. Корпоративне партнерство у відновленні транспортної інфраструктури України в контексті європейської інтеграції	58
КУРЕНКО Валерія. Політико-інституційна комунікація Україна – ЄС в умовах цифровізації переговорного процесу про вступ	59

ЛЄБЄДЄВ Олег. Інтеграція антикризових стратегій в управління високотехнологічними підприємствами України в умовах гібридних загроз та європейської інтеграції	61
МАЦУКА Вікторія. Governance міжнародної допомоги Україні в умовах війни: ефективність та виклики	62
ШЕЛОМОВСЬКА Оксана, КНЯЗЄВА Людмила. Євроінтеграційні реформи України: інституційний прогрес vs суспільне сприйняття	65

СЕКЦІЯ 3

Публічне управління та публічна служба в країнах ЄС досвід для України

БАЧМАГА Діана. Європейські стандарти публічної служби та їх впровадження в Україні .	68
ВОЛИНЕЦЬ Сергій. Досвід нормативно-правового регулювання процесу декомунізації публічного простору в Литовській Республіці	70
ГОЛОВКО Іван. Цифрова публічна дипломатія як інструмент партисипативної мобілізації суспільства в умовах глобальних криз	72
КОСАРЕВИЧ Назар. Механізми державного управління бюджетними ресурсами: трансформація в умовах європейської інтеграції	74
КРУГЛОВ Віталій. Цифрова трансформація публічного управління в ЄС та адаптація європейських моделей електронного урядування в Україні	77
КУЛКОВСЬКИЙ Роман, ПЕТРЕНКО Віктор. Про морально-ментальну адаптацію публічних службовців і населення територіальних громад до вступу України в Європейський Союз	79
ЛІТВІНОВ Олексій, РУДІК Надія. Вироблення політики на основі доказових даних: ключові висновки та орієнтири звіту Організації економічного співробітництва і розвитку	81
ЛУГАЧ Ольга. Публічне управління в сфері протидії пандеміям в державах-членах ЄС: досвід для України	85
МЕЛЬНИЧЕНКО Ольга. Етична інфраструктура публічної служби України в європейському інтеграційному вимірі: довіра, відповідальність, стійкість	86
МИКУЛЕНКО Микола. Криза переміщення в Україні крізь призму аналізу Організації економічного співробітництва і розвитку	88
ПЕТРОВ Павло. Електронна демократія як інструмент наближення України до стандартів Європейського Союзу	92
ПРОКОПЕНКО Сергій. Надання адміністративних послуг органами публічної влади в країнах Європейського Союзу: досвід для України	94
ПУХКАЛ Олександр, КЛИКОВ Анатолій. Нормативне регулювання захисту персональних даних у системі е-врядування: баланс між зручністю та безпекою	95
САХАРОВА Катерина. Гендерний мейнстримінг у публічній службі: інституційні механізми ЄС та імплементаційний потенціал для України	98
ФАЮК Юлія. Цифрові інструменти транспарентності як чинник формування довіри до місцевої влади (на прикладі м. Києва)	100

СЕКЦІЯ 4

Інтеграційний трикутник ЄС – Україна – НАТО в контексті трансатлантичної безпеки

АНДРЕЄВА Марія. Євроінтеграція України: виклики та перспективи на шляху до членства в ЄС	101
ГАВАЛКО Павло. Адаптивний спорт як інструмент ресоціалізації ветеранів у контексті стандартів НАТО з підтримки персоналу	103
ЗАЄЦЬ Дмитро. Українська діаспора як суб'єкт публічної дипломатії: цифрові технології мобілізації та лобювання інтересів України	105
ЛАХИЖА Микола. Трансформація державної політики щодо ветеранів у Німеччині (XX – XXI ст.)	106

ЛИТВИНЮК Ольга. Інтеграція України до ЄС і НАТО: зміна економічного контексту	108
МОІСЕЄВА Тетяна. Операція «Східний вартувий» («Eastern Sentry») як інструмент адаптації НАТО до нових безпекових викликів	110
ПУСАН Максим. Скорочення звичайних озброєнь як складова нової архітектури безпеки .	112
РУДІК Олександр. Наближення Ірландії до НАТО як поворотний момент у сфері національної безпеки	114
ТЩЕНКО Валентина. Цифрова дипломатія України як інструмент європейської та євроатлантичної інтеграції	119

СЕКЦІЯ 5

Європейський цивілізаційний вибір України

АНДРЕЄВ Віталій, ДОМНІНА Галина. Європейські цінності як основа демократичного розвитку України	122
АНДРІЯНОВА Ольга, ДЕМІХОВА Світлана. Культура професійного мовлення офіцера як інструмент реалізації стратегії євроатлантичної інтеграції збройних сил України	124
БАБІНА Валентина. Цифрова євроінтеграція України як новий формат адаптації до acquis ЄС	126
БАРАКАТОВА Неонілла. Українська мова в мовному просторі Європейського Союзу	129
БОЛСУН Ілля, АНДРЕЄВ Віталій. Вплив європейської інтеграції на трансформацію українського суспільства	129
ГОРКАВА Владислава, ГОЛУБЧИК Ганна. Політика пам'яті та імперська спадщина у сучасній Великій Британії	131
ЛЬБІНА Марина. Цифрова держава як інституційна передумова європейської інтеграції України	133
КРАВЕЦЬ Анастасія. Етнонаціональна політика України в контексті євроінтеграції	135
ЛИСТОПАД Олексій. Формування європейських та євроатлантичних цінностей студентської молоді в закладах вищої освіти як пріоритет освітньої політики України	137
МАЗУРОВА Ольга, ГОЛУБЧИК Ганна. Від травми до співдії: трансформація українсько-польської колективної пам'яті під час війни за незалежність України	139
МОЗОЛЮК-БОДНАР Людмила. Місцеве самоврядування в умовах війни та на шляху до європейської інтеграції	140
МОЛОДЦОВ Олександр. Реалізація європейського цивілізаційного вибору України на основі впровадження європейських стандартів публічного управління	142
МУДРА Валерія. Роль Instagram, TikTok та Threads у формуванні міжнародного іміджу України в європейському інформаційному просторі	144
ПЕРВИЙ Геннадій. «Криза історичної освіти»: відгомін війни чи загрозливий тренд	147
ТОВСТИК Катерина, ГОЛУБЧИК Ганна. Чернівецьке гетто: крах ілюзії емансипації та інтеграції меншин у міжвоєнній Європі	149
ТУРАНСЬКА Крістіна. Аксиологічні виміри європейського вибору України	152
ЧЕРГІНЕЦЬ Олеся. Трансформація українського суспільства під впливом повномасштабної війни в контексті європейського ціннісного виміру	154

СЕКЦІЯ 6

Безбар'єрність публічної служби в системі європейського врядування: досвід ЄС для України

БЛАГОДАТНА Вікторія. Гібридна безбар'єрність: інтеграція архітектурних рішень та цифрових інтерфейсів у наданні публічних послуг	157
ГЛАДКОВ Кирило. Різноманітність та інклюзія на публічній службі: досвід Європейського Союзу	159

Олексій ЛИСТОПАД

д-р пед. наук, професор,

завідувач кафедри дошкільної педагогіки,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ФОРМУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Сучасний етап розвитку України характеризується активізацією євроінтеграційних та євроатлантичних процесів, що зумовлює необхідність глибинних трансформацій у всіх сферах суспільного життя, зокрема в освіті [5, с. 39–45]. Освітня політика держави орієнтується на утвердження демократичних принципів, прав людини, верховенства права, що є фундаментальними цінностями європейського та євроатлантичного простору. Особливого значення набуває формування у студентської молоді системи цінностей, які відповідають стандартам Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу [2, с. 86–89]. Заклади вищої освіти виступають не лише як інституції передачі знань, а як важливі соціокультурні осередки формування світогляду, громадянської позиції та професійної ідентичності майбутніх фахівців.

Європейські та євроатлантичні цінності охоплюють широкий спектр соціальних, політичних і культурних орієнтирів, серед яких провідне місце займають демократія, свобода, права людини, толерантність, відповідальність, верховенство права, гендерна рівність, повага до різноманіття та активна громадянська позиція. Їх формування у студентської молоді є важливим чинником становлення свідомого громадянина та професіонала, здатного діяти в умовах глобалізованого світу [1, с. 40–46]. Освітня політика України у сфері вищої освіти дедалі більше орієнтується на європейські стандарти, що знаходить відображення у впровадженні принципів Болонського процесу, розвитку внутрішніх систем забезпечення якості освіти, розширенні можливостей академічної мобільності та інтеграції у Європейській освітній простір.

Одним із ключових механізмів формування цінностей є інтеграція відповідного змісту в освітні програми, що передбачає включення дисциплін, спрямованих на розвиток громадянської компетентності, правової культури, критичного мислення та медіаграмотності. Особливого значення набуває формування здатності студентів протидіяти дезінформації, що є важливим елементом інформаційної безпеки в умовах гібридних загроз [4, с. 12–21]. Важливим напрямом формування європейських та євроатлантичних цінностей є розвиток позааудиторної діяльності, яка забезпечує практикоорієнтоване засвоєння студентами демократичних норм і соціально значущих моделей поведінки. Саме в позааудиторному освітньому середовищі створюються умови для набуття досвіду громадянської участі, відповідальності, міжкультурної комунікації та лідерства. Участь студентів у волонтерських проєктах, громадських ініціативах, діяльності органів студентського самоврядування сприяє формуванню соціальної зрілості, розвитку емоційного інтелекту, здатності до командної роботи та прийняття рішень в умовах невизначеності [3, с. 323–335]. Така діяльність дозволяє трансформувати теоретичні знання про демократичні цінності у практичний досвід їх реалізації.

Ефективним інструментом є організація тематичних заходів, тренінгів і проєктів, спрямованих на розвиток європейських та євроатлантичних орієнтирів. Зокрема, доцільним є впровадження таких форм позааудиторної роботи:

– тренінги та воркшопи – «Європейські цінності як основа демократичного суспільства», «Права людини та їх захист у європейському просторі», «Громадянська активність молоді: інструменти впливу та участі»;

– дискусійні клуби та круглі столи – «Європейська інтеграція України: виклики та перспективи», «Роль молоді у формуванні громадянського суспільства», «Свобода слова та відповідальність у цифрову епоху»;

– волонтерські та соціальні проекти – «Студентство для громади: соціальні ініціативи та партнерство», «Допомога внутрішньо переміщеним особам як прояв громадянської відповідальності», «Екологічна культура як європейська цінність»;

– освітні кампанії та інформаційні проекти – «Медіаграмотність як засіб протидії дезінформації», «ЕС і НАТО: цінності, принципи, можливості для молоді», «Цифрова безпека та етика в інформаційному суспільстві»;

– діяльність студентського самоврядування – реалізація проектів на кшталт «Студентське лідерство та демократичне врядування», «Партисипативне управління в університеті», «Розвиток культури партнерства в освітньому середовищі».

Крім того, значний потенціал мають міжнародні студентські ініціативи, участь у програмах академічної мобільності, спільних міжкультурних проектах, що сприяють формуванню толерантності, відкритості та усвідомлення належності до європейського освітнього і культурного простору. Інтернаціоналізація освіти виступає потужним інструментом формування європейських цінностей. Участь у міжнародних освітніх програмах, обмінах, спільних дослідницьких проектах сприяє міжкультурному діалогу, розширенню світогляду студентів та формуванню толерантності. Не менш важливою є роль цифрового освітнього середовища. Сучасні цифрові технології відкривають нові можливості для доступу до знань, комунікації та співпраці, водночас ставлять нові виклики, пов'язані з інформаційною безпекою, етикою використання цифрових ресурсів та захистом персональних даних.

Здійснене дослідження дає можливість стверджувати, що формування європейських та євроатлантичних цінностей студентської молоді є одним із ключових пріоритетів освітньої політики України в умовах євроінтеграційних процесів. Заклади вищої освіти відіграють провідну роль у цьому процесі, забезпечуючи не лише підготовку конкурентоспроможних фахівців, а й формування свідомих громадян, здатних діяти на засадах демократії, відповідальності та поваги до прав людини. Ефективність процесу формування європейських та євроатлантичних цінностей студентської молоді залежить від комплексного підходу, що поєднує оновлення змісту освіти, розвиток освітнього середовища, активізацію міжнародної співпраці та впровадження інноваційних методів навчання.

Список використаних джерел

1. Кіндратець О. М., Сергієнко Т. І. Особливості формування ідентичності українців в умовах гібридної війни. *Політикус: Науковий журнал*. 2021. № 1. С. 40–46. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-1.6>

2. Листопад О. А., Листопад Н. Л. Формування європейської ідентичності в Україні: виклики та перспективи дошкільної освіти. Гармонізація системи освіти України з європейським освітнім простором: досягнення, виклики та перспективи: зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 30 жовт. 2025 р. Київ: ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2025. С. 86–89. URL: <https://surl.li/rgszxw> (дата звернення: 13.04.2026).

3. Листопад О. А., Мардарова І. К., Листопад Н. Л. Становлення професійної ментальності здобувачів освіти в освітньому процесі закладів вищої і фахової передвищої педагогічної освіти. *Перспективи та інновації науки (Серія «Психологія», Серія «Педагогіка», Серія «Медицина»)*. 2024. № 10(44) С. 323–335. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10\(44\)-323-335](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10(44)-323-335)

4. Листопад О. А., Мардарова І. К., Освітній вебквест як інструмент дистанційної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2024. Вип. 1(54). С. 12–21. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-1-54-12-21>

5. Рудік О. М. Концепція європеїзації: нові підходи у світлі подальшого розширення ЄС. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 3. С. 39–45. URL: <https://surl.li/sockos> (дата звернення: 13.04.2026).

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

*Матеріали XXIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
За загальною редакцією О.М. Рудіка*

У авторській редакції

Комп'ютерний оригінал-макет – О. М. Рудік

Обсяг: 16,23 авт. арк.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті «Дніпровська Політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19